

ville kunne forstaa, at en Forhøjelse i større Omfang af Statskassens Bidrag til disse Baner vil rokke ved hele det finansielle Grundlag, hvorpaa dette Lovforslag hviler, og jeg kan ikke noksom bede de Herrer tage varsomt paa dette finansielle Grundlag. Regeringen er sig bevidst, at den ikke har foreslaaet mere, end den kan forsvare, finansielt set, overfor Statskassens Tarv, men den er sig paa den anden Side ogsaa bevidst, at det er store Krav, der herved stilles til Statskassens Ydeevne. Hvis man paa noget Punkt svækker dette finansielle Grundlag, saa udsætter man det hele for at briste. Dette gælder med Hensyn til det, jeg har omtalt før, Kommunernes Bidrag til Statsbanerne, det gælder her, hvor jeg taler om Statens Bidrag til de private Baner, og det gælder ikke mindst ved det sidste Afsnit af Lovforslaget, jeg straks skal komme til, Værdistigningsafgiften. Have de Herrer et oprigtigt Ønske — og det tvivler jeg ikke paa — om at gennemføre dette Lovforslag og gennemføre det saaledes, at de kunne forsvare det til alle Sider, saa lad være at røre ved det finansielle Grundlag.

Ja, saa vender jeg mig til det sidste Afsnit i Lovforslaget, Værdistigningen. Der er fra en enkelt Side, det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (L. Rasmussen), fremsat den Tanke, om man ikke burde lade hele dette Afsnit gaa ud, da man saa sikkert lettere kunde gennemføre Resten. Det er muligt, mine Herrer, men derfor vil jeg alligevel sige, at jeg er bange for, at der saa gik mere ud, jeg er bange for, at det hele saa faldt. Det kan ikke undværes, efter Regeringens Skøn, naar vi skulle kunne bære de Udgifter, der her er Tale om. Ganske afset fra den Betydning, det har at faa begyndt paa Virkeliggørelsen af denne gode, sunde og retfærdige Tanke, ville disse Jernbaneanlæg, efter Regeringens Skøn, ikke kunne gennemføres, man vil ikke kunne paatage sig de Byrder, her er Tale om for Statskassen, uden netop naar man faar Værdistigningsafgiften med.

Det ærede Medlem for Hjørring (Jungersen) er i det hele ikke imod, at man overhovedet tilegner sig Værdistigningen, men han har rejst det Spørgsmaal, om det ikke burde ske paa en anden Maade, ikke i Form af en Afgift, men derved, at man eksproprierede de Arealer, der laa nærmest omkring Stationerne. Jeg vil i saa Henseende sige, at meget taler for den Tanke, bl. a. vilde man saa have en bestemt Grænse; thi nu er den ubestemt, det

indrømmer jeg. Men jeg beder det ærede Medlem tænke paa, hvor han vil have henlagt Overvejelserne af, hvilke Arealer der skulde eksproprieres og hvilke ikke. Skulde vi her i Rigsdagen til at beskæftige os med det for enhver Holdeplads eller Station paa alle de ny Baner, blive vi aldrig færdige; rent bortset fra de Uenigheder, der kunde opstaa, vilde selve Arbejdet allerede være aldeles afskrækkende. Men endnu vigtigere forekommer den Indvending mig at være: Hvor skulde vi faa Pengene fra til en saa vældig Udgift, der da vilde blive Tale om? At ekspropriere Arealerne omkring de kommende Stationer vilde jo for mangfoldige af disses Vedkommende sige det samme som at ekspropriere ikke blot de ubebyggede Arealer, men ogsaa mange maaske kostbare Bygninger, Fabriksanlæg, Teglværker, Mejerier, og hvad det nu kunde være. Hvad skulde dog Staten gøre med disse Anlæg? Skulde den drive dem eller lade dem ligge, indtil den en Gang kunde faa dem solgte igen. (Afbrydelse.) Ja, det er et Driftsspørgsmaal, men alene Indkøbsspørgsmaalet vilde antage et finansielt Omfang, som jeg knap nok tør tænke paa. Nej, det have vi kunnet foreslaa med Hensyn til Esbjerg Havns Udvidelse, der ere vi netop gaaede den Vej, men det er, fordi der er Tale om ubebyggede Arealer, vi have netop ikke turdet gaa til at tage de bebyggede med. Jeg tror ikke, der er anden Vej til overhovedet at faa fat i denne Værdistigning end at gøre det i Form af en Afgift, der paalægges de vedkommende Ejendomme. Jeg har allerede sagt overfor det ærede Medlems Spørgsmaal om, hvor langt man i saa Henseende kunde gaa ned, at det er ubegrænset, eller rettere, at det er en Skønssag, det er overladt til den paagældende Kommission. Man kan gøre Indvendinger derimod, men, mine Herrer, hvem kan paavise en anden Vej? Hvem tør her staa op og sige: de bør ikke have Lov til at gaa længere end dertil og dertil? Jeg tror, det er umuligt. Vær vis paa, mine Herrer, at disse Ting ere nogenlunde omhyggeligt gennemtænkte og overvejede, inden de ere komne frem. Tør nogen foreslaa, at vi sætte en bestemt Omkreds, 1000 Alen, en Fjerdingvej eller $\frac{1}{2}$ Mil — tør nogen det? Hvor meget tror de saa ikke der vil blive Tale om Uretfærdighed, naar den Mand, hvis Jord grænser op til Cirklens Periferi inde fra, skal betale, medens den, hvis Jord grænser op til den ude fra, vil slippe